EIROPAS KOMISIJA
NODOKĻU POLITIKAS UN MUITAS SAVIENĪBAS ĢENERĀLDIREKTORĀTS
MIGRĀCIJAS UN IEKŠLIETU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
VESELĪBAS UN PĀRTIKAS NĒKAITĪGUMA ĢENERĀLDIREKTORĀTS
MOBILITĀTES UN TRANSPORTA ĢENERĀLDIREKTORĀTS
KOMUNIKĀCIJAS TĪKLU, SATURA UN TEHNOLOĢIJU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
FINANŠU STABILITĀTES, FINANŠU PAKALPOJUMU UN KAPITĀLA TIRGU SAVIENĪBAS ĢENERĀLDIREKTORĀTS
NODARBINĀTĪBAS, SOCIĀLO LIETU UN IEKĻAUTĪBAS ĢENERĀLDIREKTORĀTS
TIESISKUMA UN PATĒRĒTĀJU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
VIDES ĢENERĀLDIREKTORĀTS
IEKŠĒJĀ TIRGUS, RŪPNIECĪBAS, UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN MVU ĢENERĀLDIREKTORĀTS

Brisele, 2020. gada 2. decembris
REV5 — aizstāj 2019. gada 22. novembra REV4 paziņojumu[1]

PAZIŅOJUMS PAR CEĻOŠANU STARP ES UN APVIENOTO KARALISTI PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM

SATURS

1. IEVADS 4

2. PERSONU ROBEŽPĀRBAUDES PIE ES ĀRĒJĀS ROBEŽAS, LIDOSTAS TRANZĪTVĪZA 5

2.1. Ieceļošanas un izceļošanas pārbaudes 5

2.2. ES vīzas prasības ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi 8

2.2.1. ES valstu pilsoņu, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi 8

2.2.2. Apvienotās Karalistes valstspiederīgo, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi 9

2.3. Lidostas tranzītvīza 11

2.4. Skolēni, kas ceļo skolas ekskursijas ietvaros 11

2.5. Personas, kas atzītas par bēgļiem, un bezvalstnieki 12

3. MUITAS KONTROLE 13

4. NODOKĻI, PVN UN AKCĪZES NODOKLIS 14

4.1. PVN, muitas un akcīzes nodokļi; atbrīvojumi 14

4.2. PVN atmaksa par iegādātajām precēm 15

5. AIZLIEGUMI UN IEROBEŽOJUMI 15

[1] REV2 galvenās izmaiņas bija jauna iedaļa par lidostas tranzītvīzu, kura tagad ir 2.3. iedaļa. Izmaiņas REV3 bija jauna 2.2. iedaļa par Apvienotajā Karalistē/ES dzīvojošo ES/Apvienotās Karalistes pilsoņu ģimenes locekļu, kuri nav ES pilsoņi, situāciju, un jauna savstarpēja norāde 5.6. iedaļā. (aizsargājamo sugu tirdzniecība). Ar REV4 tika pievienota jauna 6.2. iedaļa (reģistrācijas valsts pazīšanas zīme). REV5 ir ņemts vērā ES un Apvienotās Karalistes izstāšanās līgums (t. sk. pārejas periods un Ī/ZĪ protokols) un topošais ES un Apvienotās Karalistes partnerattiecību nolīgums.

5.1. Lolojumdzīvnieki 16

5.1.1. Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES vai Ziemeļīriju, kuri pavada lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo Lielbritānijā 16

5.1.2. Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES vai Ziemeļīriju, kuri pavada lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo ES vai Ziemeļīrijā un atgriežas no Lielbritānijas pēc pagaidu pārvietošanās uz Lielbritāniju 17

5.2. Augi un augu produkti 18

5.3. Personīgam patēriņam paredzēti dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumi 19

5.4. Skaidra nauda 19

5.5. Kultūras priekšmeti 20

5.6. Apdraudētu sugu īpatņi 20

5.7. Invazīvas svešzemju sugas 22

6. AUTOMOBIĻU IZMANTOŠANA 23

6.1. Autovadītāju apliecības 23

6.2. Reģistrācijas valsts pazīšanas zīme 23

6.3. Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana 24

7. MEDICĪNISKĀ APRŪPE UN AR TO SAISTĪTIE JAUTĀJUMI; NEATLIEKAMĀ PALĪDZĪBA 25

7.1. Tiesības uz veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu 25

7.2. Tiesības saņemt atmaksu par pārrobežu veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par pārrobežu veselības aprūpi 26

7.3. Citā dalībvalstī izsniegtu recepšu atzīšana 27

7.4. Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numurs 112 27

7.5. Invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes 27

7.6. Konsulārā aizsardzība 28

7.7. Kompensācijas mehānisms personām, kas cietušas satiksmes negadījumā citā dalībvalstī (“personas, kuras cietušas kādas citas valsts apmeklējuma laikā”) 29

8. APDROŠINĀŠANA, PASAŽIERU TIESĪBAS 29

8.1. Ceļojuma apdrošināšana maksātnespējas gadījumā 29

8.2. ES pasažieru tiesības 30

8.2.1. Aviopasažieru tiesības 30

8.2.2. Kuģu pasažieru tiesības 31

8.2.3. Autobusu pasažieru tiesības 31

8.2.4. Dzelzceļa pasažieru tiesības 32

9. CITI JAUTĀJUMI 32
9.1. Karšu maksājumi 32
9.2. Viesabonēšana 33
9.3. Tiešsaistes satura pakalpojumu pārnesamība 34

1. IEVADS

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti[2]. Izstāšanās līgumā[3] ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī. Līdz tam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pilnībā ir piemērojami ES tiesību akti[4].

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stāsies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā stipri atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū[5], ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Turklāt, lai gan Apvienotās Karalistes valstspiederīgie pārejas periodā tika uzskatīti par ES dalībvalsts valstspiederīgajiem, pēc pārejas perioda beigām tas vairs tā nebūs. Pēc pārejas perioda beigām Apvienotās Karalistes valstspiederīgie būs trešās valsts valstspiederīgie attiecībā uz ES tiesību aktu īstenošanu un piemērošanu ES dalībvalstīs.

Tādēļ personām, kuras plāno ceļot uz ES vai kuras plāno ceļojumus saistībā ar Apvienoto Karalisti (Lielbritāniju/Ziemeļīriju) (privātām vai darba vajadzībām) pārejas perioda beigās vai pēc tam, un uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus saistībā ar šādiem ceļojumiem (ceļojumu organizētājiem, ceļojumu aģentūrām, automašīnu nomas uzņēmumiem, tirdzniecības izstādēm, transporta uzņēmumiem utt.), tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas būs spēkā pēc pārejas perioda beigām.

Ieteikums ieinteresētajām personām

Visām atbildīgajām dalībvalstu pārvaldes iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām būtu jāpaziņo šajā paziņojumā ietvertā piemērojamā informācija attiecīgajām personām. "Attiecīgās ieinteresētās personas" cita starpā ir ceļojumu aģentūras, ceļojumu rīkotāji, pasažieru pārvadātāji (gaisa, autotransporta, dzelzceļa, jūras), lidostas, automašīnu nomas uzņēmumi, kā arī apdrošinātāji, veterinārārsti, debetkaršu/kredītkaršu izdevēji, telesakaru pakalpojumu sniedzēji/tiešsaistes satura pakalpojumu sniedzēji utt.

Lidostu un citu attiecīgo transporta infrastruktūru ekspluatantiem (piemēram, konkrētām ostām, dzelzceļa stacijām un autoostām) būtu jānodrošina, ka ir izveidota attiecīga infrastruktūra visu šajā paziņojumā minēto aspektu īstenošanai.

---

[2] Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

[3] Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas, OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp., ("izstāšanās līgums").

[4] Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

[5] Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Tāpat brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroles (tostarp attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

Ņemiet vērā:

Šajā paziņojumā nav aplūkota pārejas perioda beigu ietekme uz savienojamību starptautiskā transporta jomā (gaisa, dzelzceļa, jūras, autotransports).

Šajā paziņojumā aplūkota vienīgi personu reālā ceļošana. Tajā nav aplūkots jautājums par to, vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgie var sniegt pakalpojumus (vai strādāt par pakalpojumu sniedzējiem), atrodoties ES vai otrādi (Vispārējās vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību (*GATS*) 4. modelis). Tāpat šajā paziņojumā nav aplūkoti aspekti, kas saistīti ar pastāvīgu uzturēšanos ES (imigrācijas noteikumi).

Daudzi no šajā paziņojumā izklāstītajiem jautājumiem ir arī aplūkoti sīkāk Komisijas dienestu nozaru paziņojumos. Šie nozaru paziņojumi ir pieejami šeit: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lv

2. PERSONU ROBEŽPĀRBAUDES PIE ES ĀRĒJĀS ROBEŽAS[6], LIDOSTAS TRANZĪTVĪZA

Šī iedaļa neattiecas uz ceļošanu starp Īriju un Apvienoto Karalisti.

Turklāt šī iedaļa neattiecas uz tām personām, uz kurām attiecas izstāšanās līguma otrā daļa ("Pilsoņu tiesības"), ja vien nav norādīts citādi. Šīm personām būtu jāiepazīstas ar attiecīgo skaidrojumu dokumentu[7].

2.1. Ieceļošanas un izceļošanas pārbaudes

Savienības tiesību aktos[8] attiecībā uz personu robežpārbaudēm pie ES ārējām robežām noteikta atšķirīga kārtība ES pilsoņu un trešo valstu valstspiederīgo pārbaudēm[9]. Pēc pārejas perioda beigām Apvienotās Karalistes valstspiederīgo pārbaude, ieceļojot Šengenas zonā un izceļojot no tās bez kontroles pie iekšējām robežām (turpmāk "Šengenas zona"), kā arī ieceļojot dalībvalstīs, attiecībā uz kurām vēl nav pieņemts lēmums par kontroles atcelšanu, bet kuras piemēro Šengenas noteikumus pie savām ārējām

[6] Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing_en.

[7] Komisijas Paziņojums 2020/C 173/01 — Skaidrojumu dokuments attiecībā uz Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas. Otrā Daļa. Pilsoņu tiesības (OV C 173, 20.5.2020., 1. lpp.).

[8] 8. panta 2. un 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.).

[9] Jāņem vērā, ka uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, kurš izmanto tiesības uz brīvu pārvietošanos, attiecas noteikumi, kas izklāstīti 5. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.). Līdz ar to šī iedaļa neattiecas uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kuriem ir brīvas pārvietošanās tiesības, pateicoties saiknei ar Savienības pilsoni saskaņā ar Direktīvu 2004/38/EK.

robežām[10], un izceļojot no tām, notiks saskaņā ar noteikumiem par trešo valstu valstspiederīgajiem[11]. Tas nozīmē, ka viņiem, šķērsojot robežas, vairs nebūs pieejami atvieglojumi, ko piemēro ES pilsoņiem, Eiropas Ekonomikas zonas līgumslēdzēju valstu valstspiederīgajiem un Šveices valstspiederīgajiem ("ES/EEZ/CH pilsoņi") un kas saistīti ar tiesībām brīvi pārvietoties. Konkrētāk, Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, tostarp personām, uz kurām attiecas izstāšanās līguma otrā daļa, nebūs tiesību izmantot atsevišķās joslas, kas paredzētas ES/EEZ/CH pilsoņu pārbaudēm robežšķērsošanas vietās[12]. Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, ieceļojot, arī tiks rūpīgi pārbaudīti attiecībā uz visiem ieceļošanas nosacījumiem, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem.

Apvienotās Karalistes valstspiederīgo **ieceļošanas pārbaudes** ietver šādas pārbaudes[13]:

- robežas šķērsošanai derīga ceļošanas dokumenta esība; dokumenta derīguma termiņam ir jābūt ne vairāk kā desmit gadi, un tam jābūt derīgam vismaz trīs mēnešus pēc plānotās izceļošanas no dalībvalstīm;

Apvienotās Karalistes pases, kas izdotas pirms pārejas perioda beigām, joprojām ir derīgi ceļošanas dokumenti.

- uzturēšanās ilgums:

  - - attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos Šengenas zonā Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem tiks piemēroti ierobežojumi, kas saistīti ar atļauto uzturēšanās ilgumu Šengenas zonā (ne vairāk kā 90 dienas 180 dienu laikposmā);

  - attiecībā uz ilgtermiņa uzturēšanos viņiem principā būs vajadzīga uzturēšanās atļauja vai ilgtermiņa vīza, ko izsniedz valsts iestādes saskaņā ar valsts vai Savienības noteikumiem;

- attiecīgās datubāzes nolūkā pārbaudīt[14]:

  - - trešās valsts valstspiederīgā identitāti un valstspiederību, kā arī robežšķērsošanai paredzētā ceļošanas dokumenta autentiskumu un derīgumu, un jo īpaši:

---

10 Rumānija, Bulgārija, Kipra un Horvātija.

11 Jāatzīmē, ka daļu no šīm pārbaudēm pašlaik jau piemēro Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kas ceļo uz Šengenas zonu vai no tās.

12 Regulas (ES) 2016/399 10. pants.

13 Regulas (ES) 2016/399 6. pants.

14 Jāņem vērā, ka iespēja, ievērojot dažus nosacījumus, īslaicīgi atkāpties no principa par sistemātisku pārbaužu veikšanu attiecīgās datubāzēs dažās sauszemes un jūras robežšķērsošanas vietās neattiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem (Regulas (ES) 2016/399 8. panta 2. punkts).

- vai Šengenas Informācijas sistēmā (*SIS*) nav izdots brīdinājums nolūkā atteikt ieceļošanu un pārbaudīt iespējamos draudus sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai, sabiedrības veselībai un starptautiskajām attiecībām;

- mērķis (piemēram, tūrisms vai darbs) un plānotās uzturēšanās nosacījumi (piemēram, izmitināšana, iekšējie ceļojumi);

- pietiekamu iztikas līdzekļu esība (t. i., vai ceļotājam ir pietiekami līdzekļi, lai samaksātu par plānoto uzturēšanos un braucienu atpakaļ).

Ar Apvienotās Karalistes izstāšanos saistīto ārkārtas pasākumu ietvaros ES līdz ar pārejas perioda beigām ir atbrīvojusi Apvienotās Karalistes valstspiederīgos no prasības par īstermiņa vīzu[15, 16] ārējās robežas šķērsošanai, ja paredzētais uzturēšanās ilgums Šengenas zonā nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā[17]. Turpmākam atbrīvojumam no vīzu prasības būs nepieciešams, lai visu ES dalībvalstu valstspiederīgie tāpat būtu atbrīvoti no Apvienotās Karalistes īstermiņa vīzu prasībām, ievērojot vīzu savstarpējības principu. Jebkurā gadījumā, Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem piešķirtais atbrīvojums neattieksies uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļiem, kuri nav ES pilsoņi un uz kuriem attieksies vīzu prasība vai kuri būs atbrīvoti no vīzu prasības atkarībā no viņu valstspiederības saskaņā ar piemērojamajiem vīzu režīma noteikumiem (skatīt turpmāk).

Turklāt pēc pārejas perioda beigām dalībvalstis var individuāli izlemt, vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kuri savas uzturēšanās laikā plāno veikt algotu darbu, ir jāpieprasa īstermiņa vīza[18,19].

Ieteikums: Ceļotājiem ir ieteicams pirms došanās ceļā pārbaudīt ceļošanas dokumentu derīgumu un nodrošināt, ka pirms ceļošanas uz ES viņi atbilst visiem iepriekš minētajiem nosacījumiem. Ja nav izpildīts kāds no ieceļošanas nosacījumiem[20], saskaņā ar Savienības tiesību aktos noteikto procedūru attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem ieceļošanu var atteikt[21].

---

15 Regulas (ES) 2016/399 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

16 Par citu trešo valstu valstspiederīgajiem, kam ir vajadzīga ES dalībvalsts izdota vīza, lai gan viņi ir ES valstspiederīgā ģimenes locekļi, skat. zemāk 2.2. iedaļu.

17 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/592 (2019. gada 10. aprīlis), ar kuru attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības groza Regulu (ES) 2018/1806, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 103 I, 12.4.2019., 1. lpp.).

18 Regulas (ES) 2018/1806 6. panta 3. punkts.

19 Ņemot vērā topošo ES un Apvienotās Karalistes partnerattiecību nolīgumu.

20 Regula (ES) 2016/399 paredz dažus ierobežotus izņēmumus, kad, neraugoties uz to, ka ieceļošanas nosacījumi nav izpildīti, trešo valstu valstspiederīgajiem var piešķirt ieceļošanas atļauju.

21 Regulas (ES) 2016/399 14. pants.

Ceļotājiem, kuri savas uzturēšanās laikā ES plāno veikt algotu darbu, ir ieteicams pirms ceļošanas pārbaudīt galamērķa dalībvalsts papildu prasības.

Izceļošanas pārbaudes ietver šādu pārbaudi:

- ārējās robežas šķērsošanai derīga ceļošanas dokumenta esība;

- pārliecināšanās par to, ka attiecīgā persona nav pārsniegusi maksimālo uzturēšanās ilgumu dalībvalstu teritorijā;

- attiecīgo datubāzu pārbaude līdzīgi kā ieceļošanas pārbaudēs.

Ieteikums: Neskatoties uz pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sagatavotos papildu pārbaudēm attiecībā uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, pēc pārejas perioda beigām ceļotājiem iesaka ņemt vērā iespējamo kavēšanos robežkontroles punktos, jo īpaši tajos, kur ir liela apjoma satiksmes plūsma (*Eurostar* vilciena stacijas, *Eurotunnel Le Shuttle* Kalē un Folkstonā, Lamanša jūras šauruma ostās, konkrētās lidostās u. c.).

2.2. ES vīzas prasības ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi

2.2.1. ES valstu pilsoņu, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi

Savienības tiesību akti dod ES pilsoņiem tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts. Šīs tiesības tiek attiecinātas uz ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi un kas pavada ES pilsoni vai tam pievienojas uzņēmējā dalībvalstī[22]. Uzturēšanās tiesības uzņēmējā dalībvalstī šādiem ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, apliecina, izsniedzot uzturēšanās atļauju[23].

Ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi un kam ir derīga dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja, ir atbrīvoti no pienākuma saņemt ieceļošanas vīzu, ceļojot uz citu ES dalībvalsti[24].

Pēc pārejas perioda beigām uzturēšanās atļaujas, ko Apvienotā Karaliste izsniegusi ES pilsoņu, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, vairs neatbrīvos ģimenes locekļus, kas nav ES pilsoņi, no prasības saņemt vīzu, ieceļojot ES.- Tāpēc ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, būs jāiesniedz pieteikums ieceļošanas vīzas saņemšanai tās ES dalībvalsts konsulātā, kura ir viņu galvenais galamērķis.

---

22 3. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (Brīvas pārvietošanās direktīva) (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

23 Direktīvas 2004/38/EK 10. panta 1. punkts.

24 Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

Taču ceļošanai uz ES dalībvalsti, kas nav ES pilsoņa valstspiederības dalībvalsts, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, arī turpmāk varēs izmantot Brīvas pārvietošanās direktīvas piešķirtās priekšrocības un vīzu režīma atvieglojumus[25]. Viņiem ir tiesības saņemt vīzu bez maksas un pēc iespējas ātrāk, izmantojot paātrinātu procedūru. Dalībvalsts, kura izsniedz vīzu, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, var pieprasīt tikai uzrādīt derīgu pasi, pierādījumu par ģimenes saitēm un pierādījumu, ka ES pilsonis izmanto (vai izmantos) tiesības brīvi pārvietoties konkrētajā dalībvalstī.

Ceļojot uz ES dalībvalsti, kuras valstspiederīgais ir ES pilsonis, piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem piemērojamos vispārējos ieceļošanas un vīzu nosacījumus, kas paredzēti Regulā (ES) 2016/399[26] un Regulā (EK) Nr. 810/2009[27].

2.2.2. *Apvienotās Karalistes valstspiederīgo, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi*

Savienības tiesību akti dod ES pilsoņiem tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts. Šīs tiesības tiek attiecinātas uz ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi un kas pavada ES pilsoni vai tam pievienojas uzņēmējā dalībvalstī[28]. Dalībvalstis var ES pilsoņu, kuri izmanto tiesības brīvi pārvietoties, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, pieprasīt saņemt ieceļošanas vīzu, ja viņi ir tādas trešās valsts valstspiederīgie, uz kuru attiecas vīzu prasība saskaņā ar piemērojamajiem vīzu režīma noteikumiem[29]. Attiecīgā vīza ir īstermiņa vīza saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 810/2009.

Līdz pārejas perioda beigām Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, turpina izmantot Brīvas pārvietošanās direktīvā paredzētās tiesības un tās vīzu režīma atvieglojumus[30]. Ja viņi ir tādas trešās valsts valstspiederīgie, uz kuru attiecas vīzu prasība saskaņā ar piemērojamiem vīzu režīma noteikumiem, viņiem ir tiesības iegūt vīzu bez maksas un pēc iespējas ātrāk, izmantojot paātrinātu procedūru. Dalībvalsts, kura izsniedz vīzu, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, var pieprasīt tikai uzrādīt derīgu pasi, pierādījumu par ģimenes saitēm un

---

25 Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

26 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.).

27 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV L 243, 15.9.2009., 1. lpp.).

28 Direktīvas 2004/38/EK 3. panta 1. punkts.

29 Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

30 Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

pierādījumu, ka ES pilsonis izmanto (vai izmantos) tiesības brīvi pārvietoties konkrētajā dalībvalstī.

Pēc pārejas perioda beigām iepriekšminētie atvieglojumi vairs neattieksies uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, nedz attiecībā uz vīzu izsniegšanu, nedz attiecībā uz robežkontroli. Tas nozīmē, ka ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, būs jāizpilda visi Regulas (EK) Nr. 810/2009 un Regulas (ES) 2016/399 noteikumi, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem.- Trešo valstu valstspiederīgajiem principā lūdz iesniegt dokumentus, kas pierāda viņu atbilstību šiem nosacījumiem (piem., apmešanās vietu, nodarbinātību, pietiekamus iztikas līdzekļus apliecinoši dokumenti, ielūguma vēstule vai atpakaļceļa biļete, dokumenti, kas apliecina ģimenes locekļa ekonomisko stāvokli rezidences vietas valstī vai patiesu nodomu atstāt dalībvalsts teritoriju līdz vīzas derīguma termiņa beigām). Atļautās uzturēšanās maksimālais ilgums būs ne vairāk par 90 dienām 180 dienu posmā, skaitot no pārejas perioda beigām[31].

Kaut arī Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, var turpināt izmantot vīzas, ko ES dalībvalsts izsniegusi līdz pārejas perioda beigām, viņiem būs papildus jāizpilda ieceļošanas nosacījumi, kurus piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem. Pie robežas valsts iestādes var pieprasīt vīzas turētājiem iesniegt apliecinošus dokumentus, kas pierāda viņu atbilstību ieceļošanas nosacījumiem, kurus piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem. Ja ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, pie robežas nevar pierādīt savu atbilstību šiem nosacījumiem, ieceļošanu var atteikt un vīzu atcelt[32].

Ja Apvienotās Karalistes valstspiederīgā ģimenes loceklis, kas nav ES pilsonis, iesniedz vīzas pieteikumu braucienam, kas **sākas pirms, bet beidzas pēc** pārejas perioda beigām, dalībvalstis var pieprasīt šim ģimenes loceklim, kas nav ES pilsonis, iesniegt pierādījumu par atbilstību ieceļošanas nosacījumiem, ko piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, attiecībā uz laikposmu <u>pēc</u> pārejas perioda beigām[33].

Ja Apvienotās Karalistes valstspiederīgā ģimenes loceklis, kas nav ES pilsonis, plāno ceļot **pēc pārejas perioda beigām** un vēl nav ieguvis vīzu, viņam jāpieprasa īstermiņa vīza saskaņā ar trešo valstu valstspiederīgajiem piemērojamiem vispārējiem noteikumiem, ievērojot Regulu (EK) Nr. 810/2009.

---

31 Regulas (ES) 2016/399 6. panta 1. punkts un Regulas (EK) Nr. 810/2009 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

32 Regulas (EK) Nr. 810/2009 34. pants.

33 Regulas (EK) Nr. 810/2009 21. panta 1. punkts.

Ja pieteikums iesniegts pirms pārejas perioda beigām, vīzu izsniedzošā dalībvalsts atceļ vīzas nodevu[34].

2.3. Lidostas tranzītvīza[35]

Savienības tiesību akti par vīzām[36] paredz, ka dažu trešo valstu valstspiederīgajiem[37] ir jābūt lidostas tranzītvīzai, kad tie šķērso starptautiskā tranzīta zonas lidostās, kuras atrodas ES (izņemot Īriju) un Šengenas asociētajās valstīs (Islandē, Lihtenšteinā[38], Norvēģijā un Šveicē), neieceļojot šo valstu teritorijā.- Piemēram, tas attiecas uz lidojumu starp divām ārpus ES / ārpus Šengenas zonas esošām valstīm un lidmašīnas maiņu lidostā, kas atrodas ES (izņemot Īriju) vai Šengenas asociētajās valstīs. Lidostas tranzītvīzas prasība attiecas uz tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri šķērso ES (izņemot Īriju) vai Šengenas asociētajās valstīs esošu lidostu starptautiskā tranzīta zonas, ceļojot no trešās valsts uz Apvienoto Karalisti un otrādi. Vīzu kodeksā ir noteikti daži šīs prasības izņēmumi, piemēram, attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir derīga vīza vai uzturēšanās atļauja, ko izsniegusi kāda dalībvalsts, diplomātisko pasu turētājiem un dažu trešo valstu (piemēram, Kanādas, Japānas un Amerikas Savienoto Valstu) derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas turētājiem.

Pēc pārejas perioda beigām Apvienotās Karalistes izdota derīga uzturēšanās atļauja vai vīza **neatbrīvo** šos trešo valstu valstspiederīgos no lidostas tranzītvīzas prasības.-

Ieteikums: Attiecīgajiem valstspiederīgajiem, kuri šķērso ES dalībvalstu (izņemot Īrijas) un Šengenas asociēto valstu (Islandes, Norvēģijas un Šveices) lidostu starptautiskās tranzīta zonas, pēc pārejas perioda beigām ceļojot starp Apvienoto Karalisti un citu trešo valsti, ir ieteicams pieteikties lidostas tranzītvīzām un veikt vajadzīgos pasākumus jau laikus pirms ceļojuma.

2.4. Skolēni, kas ceļo skolas ekskursijas ietvaros

Skolēni, kas dzīvo ES dalībvalstī/Šengenas asociētajā valstī un kuru valstspiederības dēļ viņiem ir vajadzīga vīza, pašlaik ir atbrīvoti no vīzu prasībām ceļošanai uz citu ES dalībvalsti/Šengenas asociēto valsti, ja viņi ceļo

---

34 Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

35 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/apply_for_a_visa_en.

36 Regulas (EK) Nr. 810/2009 3. pants.

37 Regulas (EK) Nr. 810/2009 IV pielikums — Afganistāna, Bangladeša, Eritreja, Etiopija, Gana, Irāna, Irāka, Kongo Demokrātiskā Republika, Nigērija, Pakistāna, Somālija un Šrilanka. Saskaņā ar Vīzu kodeksu dalībvalstis var noteikt arī valsts līmeņa prasības attiecībā uz lidostas tranzītvīzām. Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/annex_7b_atv-national_lists_en.pdf.

38 Lihtenšteinā nav lidostas.

skolas ekskursijas ietvaros kā skolēnu grupas dalībnieki attiecīgās skolas skolotāja pavadībā[39].

Pēc pārejas perioda beigām šis atbrīvojums vairs neattiecas uz ceļojumiem starp Apvienoto Karalisti un ES. Dalībvalstis var individuāli izlemt, vai piešķirt šo atbrīvojumu no vīzu prasības skolēniem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, vai arī pieprasīt iegūt vīzu pirms ceļošanas atbilstīgi skolnieka valstspiederībai[40].

Turklāt Savienības tiesību akti paredz, ka dalībvalstis atzīst to skolēnu sarakstus, kuri piedalās skolas ekskursijā, par derīgiem ceļošanas dokumentiem skolēniem, kas nav dalībvalsts valstspiederīgie, bet dzīvo citā dalībvalstī, ja viņu dzīvesvietas dalībvalsts ir atļāvusi šādus sarakstus izmantot kā ceļošanas dokumentus un ja ir izpildīti daži citi nosacījumi[41].

Pēc pārejas perioda beigām šī kārtība vairs neattieksies uz Apvienoto Karalisti. Tādēļ dalībvalstis vairs nevar atzīt skolēnu sarakstus no Apvienotās Karalistes skolām par ceļošanas dokumentiem. Skolēniem no Apvienotās Karalistes skolām, kuri skolas ekskursijā ceļo uz ES, būs jābūt individuāliem ceļošanas dokumentiem un attiecīgā gadījumā derīgai vīzai.

Ieteikums: Skolām ES, kas plāno ekskursijas uz Apvienoto Karalisti, un skolām Apvienotajā Karalistē, kas plāno ekskursijas uz ES, būtu jāpārbauda vīzu prasības skolēniem, kuru valstspiederības dēļ viņiem ir vajadzīga vīza.

2.5. Personas, kas atzītas par bēgļiem, un bezvalstnieki

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem[42] dalībvalstis pašlaik var nolemt atbrīvot no vīzu prasības personas, kas atzītas par bēgļiem, bezvalstniekus un citas personas, kam nav nevienas valsts valstspiederības, kuras dzīvo Apvienotajā Karalistē un kurām ir Apvienotās Karalistes izdots un attiecīgās dalībvalsts atzīts ceļošanas dokuments.

Pēc pārejas perioda beigām dalībvalstis var **joprojām** atsevišķi lemt, vai atcelt vīzu prasību bēgļiem un bezvalstniekiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, vai arī pieprasīt iegūt vīzu pirms ceļošanas[43]. .

---

39 Padomes Lēmums (1994. gada 30. novembris) par kopīgu rīcību, ko Padome, pamatojoties uz K3. panta 2. punkta b) apakšpunktu Līgumā par Eiropas Savienību, pieņēmusi attiecībā uz ceļošanas iespējām skolēniem no trešām valstīm, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (Padomes Lēmums 94/795/TI).

40 Regulas (ES) 2018/1806 6. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

41 Padomes Lēmums (1994. gada 30. novembris) par kopīgu rīcību, ko Padome, pamatojoties uz K3. panta 2. punkta b) apakšpunktu Līgumā par Eiropas Savienību, pieņēmusi attiecībā uz ceļošanas iespējām skolēniem no trešām valstīm, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (Padomes Lēmums 94/795/TI).

42 Regulas (ES) 2018/1806 6. panta 2. punkta d) apakšpunkts.

43 Regulas (ES) 2018/1806 6. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

Ieteikums: Ņemot vērā šo juridiskā pamata maiņu atbrīvojumam no vīzu prasībām, attiecīgajām personām (bēgļiem un bezvalstniekiem) būtu pirms ceļošanas starp ES un Apvienoto Karalisti jāpārbauda vīzu prasības.

3. MUITAS KONTROLE

Šajā iedaļā izklāstītie noteikumi <u>neattiecas</u> uz ceļojumiem starp Ziemeļīriju un ES, t. sk. Īriju.

Taču šajā iedaļā izklāstītie noteikumi <u>attiecas</u> uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES un uz Ziemeļīriju.

Tas tiks atspoguļots visā iedaļā, atsaucoties uz "ES", "Ziemeļīriju" vai "Lielbritāniju".

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem uz precēm, kuras ieved muitas teritorijā vai izved no tās, attiecas muitas uzraudzība un tām var veikt muitas kontroli saskaņā ar ES tiesību aktiem muitas jomā[44, 45].

Tas attiecas arī uz precēm personīgajā bagāžā, kas tur atrodas uz laiku vai pastāvīgi. Noteiktos apstākļos muitas formalitātes var būt vieglākas.

Preces, ko paredzēts laist tirgū vai kas ir paredzētas privātai lietošanai vai patēriņam, jādeklarē laišanai brīvā apgrozībā[46].

Preces, kas ir ievestas uz laiku, var deklarēt pagaidu ievešanas procedūrai. Šim nolūkam var izmantot ATA karnetes. ATA karnetes ir starptautiski muitas dokumenti, kas pieļauj preču beznodokļu pagaidu izvešanu un ievešanu uz laiku līdz vienam gadam[47].

Pēc pārejas perioda beigām šos noteikumus piemēro bagāžai un citām precēm, ko pārvadā ceļotāji, kuri ES vai Ziemeļīrijā ieceļo no Lielbritānijas.

---

44 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

45 Šajā iedaļā izklāstītie noteikumi attieksies arī uz precēm, kuras ES muitas teritorijā un Ziemeļīrijā ieved no **Normandijas salām** un **Menas salas** (4. panta 1. punkta pēdējais ievilkums Regulā (ES) Nr. 952/2013).

46 Sīkāka informācija ir pieejama tīmekļa vietnē https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-importation/free-circulation_en un https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/general-overview/customs-declaration_en.

47 Papildu informācija pieejama vietnē https://iccwbo.org/resources-for-business/ata-carnet/.

4. NODOKĻI, PVN UN AKCĪZES NODOKLIS[48]

Šajā iedaļā izklāstītie noteikumi <u>neattiecas</u> uz ceļojumiem starp Ziemeļīriju un ES, t. sk. Īriju.

Taču šajā iedaļā izklāstītie noteikumi <u>attiecas</u> uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES un uz Ziemeļīriju.

Tas tiks atspoguļots visā iedaļā, atsaucoties uz "ES", "Ziemeļīriju" vai "Lielbritāniju".

4.1. PVN, muitas un akcīzes nodokļi; atbrīvojumi

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem preču importam parasti piemēro muitas nodokļus[49], PVN un attiecīgā gadījumā akcīzes nodokli[50]. Taču personas, kas pārvadā preces bagāžā vai citādi kopā ar viņiem, ir tiesīgas saņemt kvotas atbrīvojumam no nodokļiem (proti, preces, kas atbrīvotas no PVN un muitas nodokļiem, un attiecīgā gadījumā no akcīzes nodokļa)[51].

Pēc pārejas perioda beigām personām, kuras ar precēm ieceļo ES vai Ziemeļīrijā no Lielbritānijas, piemēro PVN un muitas nodokļus un attiecīgā gadījumā akcīzes nodokli.

Ieteikums: Ceļotājiem ir ieteicams iepazīties ar noteikumiem attiecībā uz atbrīvojuma no nodokļiem kvotām un iet caur zaļo muitas izeju ("zaļais

---

48 Attiecībā uz **muitas nodokļiem** šajā iedaļā izklāstītie noteikumi pēc pārejas perioda beigām tiks piemēroti arī precēm, kuras ieved ES muitas teritorijā un Ziemeļīrijā no **Menas salas** un **Normandijas salām** (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.), 4. panta 1. punkta pēdējais ievilkums).

Attiecībā uz **PVN** šajā iedaļā izklāstītie noteikumi pēc pārejas perioda beigām tiks piemēroti arī precēm, kuras ieved ES PVN teritorijā un Ziemeļīrijā no **Menas salas** un otrādi (Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.) 7. panta 2. punkts) (Normandijas salas jau tagad nav daļa no ES PVN teritorijas, Direktīvas 2006/112/EK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts).

Attiecībā uz **akcīzes nodokli** šajā iedaļā izklāstītie noteikumi pēc pārejas perioda beigām tiks piemēroti arī precēm, kuras ieved ES akcīzes nodokļa teritorijā un Ziemeļīrijā no **Menas salas** (Padomes Direktīvas 2008/118/EK (2008. gada 16. decembris) par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu 6. panta 2. punkta d) apakšpunkts (OV L 9, 14.1.2009., 12. lpp.)) (Normandijas salas jau tagad nav daļa no ES akcīzes nodokļa teritorijas, Direktīvas 2008/118/EK 5. panta 2. punkta d) apakšpunkts).

49 Ņemot vērā topošo ES un Apvienotās Karalistes partnerattiecību nolīgumu, kas paredzētu nulles tarifus un nulles kvotu Apvienotās Karalistes izcelsmes precēm.

50 Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.), Regula (ES) Nr. 952/2013 un Padomes Direktīva 2008/118/EK (2008. gada 16. decembris) par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (OV L 9, 14.1.2009., 12. lpp.).

51 Attiecīgās preces un atbilstošās kvotas ir norādītas vietnē: https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/entering-eu_en. Skatīt arī https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/alcohol-tobacco-cash/index_lv.htm.

kanāls”) tikai tad, ja viņiem līdzi nav vairāk par maksimālo atļauto preču daudzumu. Pretējā gadījumā viņiem būtu jāizmanto sarkanā izeja (“sarkanais kanāls”) un jāsniedz muitas deklarācija.

4.2. PVN atmaksa par iegādātajām precēm

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par pievienotās vērtības nodokli apmeklētājiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, ir tiesības saņemt atpakaļ samaksāto PVN par precēm, kuras viņi ir iegādājušies, uzturoties ES, ar noteikumu, ka, izbraucot no ES, preces tiek uzrādītas muitā kopā ar PVN atmaksas dokumentiem[52].

Pēc pārejas perioda beigām šī iespēja ir pieejama apmeklētājiem no Lielbritānijas, kuri iegādājušies preces savas uzturēšanās laikā ES vai Ziemeļīrijā.

5. AIZLIEGUMI UN IEROBEŽOJUMI

Šajā iedaļā izklāstītie noteikumi <u>neattiecas</u> uz ceļojumiem starp Ziemeļīriju un ES, t. sk. Īriju.

Taču šajā iedaļā izklāstītie noteikumi <u>attiecas</u> uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES un uz Ziemeļīriju.

Tas tiks atspoguļots visā iedaļā, atsaucoties uz “ES”, “Ziemeļīriju” vai “Lielbritāniju”.

ES tiesību akti aizliedz un ierobežo konkrētu preču ievešanu, importu vai eksportu cita starpā cilvēku, dzīvnieku un augu veselības, vides vai nacionālo bagātību aizsardzības apsvērumu dēļ.

Pēc pārejas perioda beigām šie aizliegumi un ierobežojumi attieksies uz precēm, kas ES vai Ziemeļīrijā tiek ievestas no Lielbritānijas vai kas no ES vai Ziemeļīrijas tiek izvestas uz Lielbritāniju[53].

Lai gan lielākā daļa aizliegumu un ierobežojumu *de jure* vai praksē ir piemērojami tikai profesionāliem tirgotājiem[54], daži attiecas arī uz atsevišķiem ceļotājiem.

---

[52] Rokasgrāmata par PVN atmaksu apmeklētājiem ir pieejama tīmekļa vietnē https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/travellers-leaving-eu/guide-vat-refund-visitors-eu_en

[53] Ņemot vērā dažus izņēmumus attiecībā uz eksportu. Sīkāku informāciju skatīt nozaru paziņojumos par sagatavotību.

[54] Piemēram, aizliegumi un ierobežojumi attiecībā uz atkritumiem vai dažām ķīmiskām vielām

5.1. Lolojumdzīvnieki[55]

Savienības tiesību aktos[56] ir paredzēti noteikumi tādu suņu, kaķu un mājas sesku (turpmāk "lolojumdzīvnieki")[57] nekomerciālai pārvietošanai, kuri pavada ceļotājus no trešām valstīm[58].

Pēc pārejas perioda beigām[59] attiecībā uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES vai Ziemeļīriju attiecas turpmāk minētais:

Šī iedaļa ir izstrādāta, pieņemot, ka Lielbritānija[60] tiks "iekļauta sarakstā" saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 2. punktu, t. i., tā sniedz pietiekamas dzīvnieku veselības garantijas. Jāņem vērā, ka suņi-pavadoņi un servisa suņi papildus var izmantot atkāpi, kas paredzēta Regulas (ES) Nr. 576/2013 32. pantā.

5.1.1. Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES vai Ziemeļīriju, kuri pavada lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo Lielbritānijā

"ES lolojumdzīvnieka pase"[61], kas izdota Lielbritānijā dzīvojošam lolojumdzīvnieka īpašniekam, pēc pārejas perioda beigām vairs

---

55 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement_en.

56 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 576/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu (OV L 178, 28.6.2013., 1. lpp.).

57 Jāņem vērā, ka dzīviem lolojumputniem, kas pavada ieceļojošās personas, pašlaik vajadzīgs veterinārais sertifikāts, kas apliecina atbilstību vienai no šādām prasībām: 30 dienu ilga izolācija trešā valstī pirms izbraukšanas vai 10 dienu izolācijas periods ar putnu gripas pārbaudēm, vai karantīna pēc ievešanas galamērķa dalībvalstī, vai vakcinācija pret putnu gripu; Skatīt Komisijas Lēmumu 2007/25/EK (2006. gada 22. decembris) par dažiem aizsardzības pasākumiem saistībā ar īpaši patogēno putnu gripu un tādu lolojumputnu ievešanu Kopienā, kas ir kopā ar to īpašniekiem (OV L 8, 13.1.2007., 29. lpp.).

Turklāt attiecībā uz dzīviem lolojumputniem var tikt piemērotas prasības par apdraudētu sugu īpatņu ievešanu (skatīt turpmāk 5.6. iedaļu).

58 Pēc pārejas perioda beigām šos noteikumus piemēros arī lolojumdzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai no **Normandijas salām** un **Menas salas** (Padomes Regula (EEK) Nr. 706/73 (1973. gada 12. marts) par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 15.3.1973., 1. lpp.)).

59 Lolojumdzīvniekiem, kas pavada personas, kuras pārejas perioda beigās ceļo starp ES un Apvienoto Karalisti, piemēro noteikumus par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu ES iekšienē (skatīt izstāšanās līguma 41. panta 1. punktu, 3. punkta a) apakšpunktu, 4. punktu un II pielikuma 10. punktu).

60 Ziemeļīrijas tiesību akti sanitārijas un fitosanitārijas jomā ir saskaņoti ar ES tiesību aktiem, ievērojot Ī/ZĪ protokolu.

61 Lolojumdzīvnieka pases paraugs ir iekļauts III pielikuma 1. daļā Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 (2013. gada 28. jūnijs) par identifikācijas dokumentu paraugiem suņu, kaķu un mājas sesku nekomerciālai pārvietošanai, teritoriju un trešo valstu saraksta izveidošanu un par deklarāciju formas, izkārtojuma un valodas prasībām atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 576/2013 paredzētajiem konkrētiem nosacījumiem (OV L 178, 28.6.2013., 109. lpp.).

nebūs derīgs dokuments ceļošanai kopā ar lolojumdzīvniekiem no Lielbritānijas uz ES vai Ziemeļīriju[62].

Tā vietā katru reizi, ievedot lolojumdzīvnieku, būs vajadzīgs veterinārais sertifikāts, ko izdevis oficiālais veterinārārsts un kas būs derīgs tikai, lai pārvietotos ES un Ziemeļīrijā periodā, kas nepārsniedz četrus mēnešus pēc dokumentu un identitātes pārbaužu dienas[63]. Šajā sertifikātā jābūt norādei par derīgu vakcināciju pret trakumsērgu[64, 65].

Turklāt pirms ievešanas Somijā, Īrijā, Ziemeļīrijā[66] vai Maltā no Lielbritānijas lolojumsuņiem ir jābūt saņēmušiem apstrādi pret *Echinococcus multilocularis*, un šī apstrāde veterinārajā sertifikātā ir jāapliecina oficiālajam vai pilnvarotajam veterinārārstam[67].

Lolojumdzīvnieki, kas tiek ievesti ES vai Ziemeļīrijā pēc pārejas perioda beigām, būs jāuzrāda izraudzītajā ceļotāju ieceļošanas vietā[68], lai tiem veiktu vajadzīgās atbilstības pārbaudes[69].

5.1.2. *Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES vai Ziemeļīriju, kuri pavada lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo ES vai Ziemeļīrijā un atgriežas no Lielbritānijas pēc pagaidu pārvietošanās uz Lielbritāniju*

Lolojumdzīvniekiem, kurus ieved ES vai Ziemeļīrijā pēc pagaidu pārvietošanas no ES vai Ziemeļīrijas uz Lielbritāniju, jābūt pienācīgi aizpildītai ES lolojumdzīvnieka pasei. Šajā pasē jābūt norādei par derīgu vakcināciju pret trakumsērgu.

Turklāt pirms ievešanas Somijā, Īrijā, Ziemeļīrijā[70] vai Maltā lolojumsuņiem ir jābūt saņēmušiem apstrādi pret *Echinococcus*

---

62 "ES lolojumdzīvnieka pases", kas pirms pārejas perioda beigām izdotas Ziemeļīrijā dzīvojošam lolojumdzīvnieku īpašniekam, joprojām ir derīgas ES. Komisija vēlāk publicēs plašāku informāciju.

63 Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 IV pielikuma b) piezīme.

64 Regulas (ES) Nr. 577/2013 IV pielikums. Regulas (ES) Nr. 576/2013 11. un 32. pantā ir paredzētas atkāpes.

65 Bijusī ES lolojumdzīvnieka pase, kas līdz pārejas perioda beigām izdota lolojumdzīvnieka īpašniekam, kurš pēc minētās dienas ir Lielbritānijas rezidents, var kalpot par apliecinošu dokumentu, lai apliecinātu vēl joprojām derīgu vakcināciju.

66 Pielikuma 2. daļa Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2018/878 (2018. gada 18. jūnijs), ar ko pieņem to dalībvalstu vai dalībvalstu teritorijas daļu sarakstu, kuras atbilst Deleģētās regulas (ES) 2018/772 par to, kā piemēro profilaktiskus veselības aizsardzības pasākumus, kas kontrolē suņu infekciju ar *Echinococcus multilocularis*, 2. panta 2. un 3. punktā noteiktajiem kategorizēšanas noteikumiem (OV L 155, 19.6.2018., 1. lpp.).

67 Deleģētās regulas (ES) 2018/772 6. panta 4. punkta b) apakšpunkts.

68 https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

69 Regulas (ES) Nr. 576/2013 34. pants.

multilocularis, un šī apstrāde lolojumdzīvnieka pasē ir jāapliecina vakcinējošajam veterinārārstam[71].

Turklāt lolojumdzīvnieki, kas tiek ievesti ES vai Ziemeļīrijā pēc pārejas perioda beigām, būs jāuzrāda izraudzītajā ceļotāju ieceļošanas vietā[72], lai viņiem veiktu vajadzīgās atbilstības pārbaudes[73].

5.2. Augi un augu produkti[74]

Savienības tiesību akti[75] aizliedz Savienībā ievest konkrētus augus, augu produktus un citus objektus, ņemot vērā to fitosanitāro risku. Piemēram, stādīšanai paredzēti vīnogulāji vai citrusaugi, sēklas kartupeļi vai augsne. Lielākajai daļai citu augu un augu produktu, ieskaitot stādīšanai paredzētos augus, augļus[76], grieztos ziedus, sīpolus un dažas koku sugas, jābūt fitosanitārajam sertifikātam[77]. Šie aizliegumi un prasības attiecas arī uz gadījumiem, kad augus, augu produktus un citus objektus ieved ceļotājs[78].

Pēc pārejas perioda beigām šos aizliegumus un prasības piemēro attiecībā uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES vai Ziemeļīriju[79].

Ieteikums: Ceļotājiem, uz kuriem attiecas šis noteikums, pirms došanās ceļā ir ieteicams noskaidrot precīzu šo aizliegumu un prasību apjomu.

---

70 Skatīt iepriekš.

71 Deleģētā regula (ES) 2018/772.

72 https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

73 Regulas (ES) Nr. 576/2013 34. pants.

74 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

75 7. un 8. pants saistībā ar VI un VII pielikumu Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2019/2072 (2019. gada 28. novembris), ar ko paredz vienotus nosacījumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem īstenošanai (OV L 319, 10.12.2019., 1. lpp.).

76 Izņemot ananasus, banānus, kokosriekstus, duriana augļus un dateles.

77 Regulas (ES) 2019/2072 XI pielikuma A un B daļa.

78 Šo noteikumu izklāstu skatīt Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2020/178 (2020. gada 31. janvāris) par to, kā noformējama informācija pasažieriem, kas iebrauc no trešām valstīm, un pasta dienestu un dažu profesionālo operatoru klientiem par aizliegumiem attiecībā uz augu, augu produktu un citu objektu ievešanu Savienības teritorijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/2031 (OV L 37, 10.2.2020., 1. lpp.).

79 Pēc pārejas perioda beigām šos noteikumus piemēro arī ceļotāju sūtījumiem, kas paredzēti personīgam patēriņam, no **Normandijas salām** un **Menas salas** (Padomes Regula (EEK) Nr. 706/73 (1973. gada 12. marts) par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 15.3.1973., 1. lpp.)).

5.3. Personīgam patēriņam paredzēti dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumi[80]

Savienības tiesību akti[81] aizliedz ievest ES noteiktus dzīvnieku izcelsmes produktus kā daļu no ceļotāju bagāžas[82]. Tas attiecas, piemēram, uz gaļu un pienu, kā arī uz to produktiem, piemēram, šķiņķi un sieru. Izņēmumi ir paredzēti attiecībā uz noteiktu daudzumu, piemēram, sausā piena maisījuma zīdaiņiem, zīdaiņu pārtikas un īpašas pārtikas vai īpašas dzīvnieku barības, kas lietojama medicīnisku apsvērumu dēļ.

Pēc pārejas perioda beigām šos aizliegumus piemēro attiecībā uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES vai Ziemeļīriju[83].

Komisija ir izdevusi[84] brošūru (pielikumā), kurā izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi, kā arī izņēmumi, piemēram, attiecībā uz medicīniskiem vai uztura mērķiem.

5.4. Skaidra nauda[85]

Savienības tiesību akti paredz, ka personām, kuras ieceļo vai izceļo ar 10 000 EUR vai vairāk (vai ekvivalentu citās valūtās) skaidrā naudā vai apgrozāmos uzrādītāja instrumentos (viegli konvertējami aktīvi, piemēram, čeki, ko izmanto trešās personas), ir jāiesniedz deklarācija tās dalībvalsts muitas dienestiem, kurā viņi ieceļo vai no kuras izceļo[86].

---

80 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

81 Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2122 (2019. gada 10. oktobris), ar ko attiecībā uz atbrīvojumu no oficiālajām kontrolēm robežkontroles punktos noteiktu kategoriju dzīvniekiem un precēm, konkrētām kontrolēm pasažieru personīgajai bagāžai un nelieliem tādu preču sūtījumiem fiziskām personām, kurus nav paredzēts laist tirgū, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625 (OV L 321, 12.12.2019., 45. lpp.).

82 Šajā kontekstā, lai gan tas ne vienmēr tieši attiecas uz ceļotājiem, jāatgādina, ka Savienības tiesību akti **aizliedz ES importēt jebkādus starptautiskos pārvadājumos radušos ēdināšanas atkritumus** (8. panta f) punkts un 41. panta 2. punkta c) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1069/2009 (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula) (OV L 300, 14.11.2009., 1. lpp.)). Šādi ēdināšanas atkritumi ir jālikvidē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1069/2009 12. pantu (piemēram, tieša sadedzināšana), vai arī tiem jāpaliek transportlīdzeklī un tie jānosūta atpakaļ uz trešo valsti.

83 Pēc pārejas perioda beigām šos noteikumus piemēro arī ceļotāju sūtījumiem, kas paredzēti personīgam patēriņam, no **Normandijas salām** un **Menas salas** (Padomes Regula (EEK) Nr. 706/73 (1973. gada 12. marts) par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 15.3.1973., 1. lpp.)).

84 Regulas (ES) 2019/2122 III pielikums.

85 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/cash-controls_en.

86 3. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1889/2005 (2005. gada 26. oktobris) par skaidras naudas kontroli, kuru ieved Kopienas teritorijā vai izved no tās, (OV L 309, 25.11.2005., 9. lpp.).

Pēc pārejas perioda beigām šo pienākumu piemēro attiecībā uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES vai Ziemeļīriju un no ES uz Lielbritāniju.

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1889/2005 muitas iestādes ir pilnvarotas veikt personu, viņu bagāžas un transportlīdzekļu kontroli, kā arī aizturēt skaidru naudu, kas nav tikusi deklarēta.

5.5. Kultūras priekšmeti[87]

Savienības tiesību akti[88] paredz, ka dažu kultūras priekšmetu eksportam[89] (piemēram, mēbeles, kuras ir vecākas par 50 gadiem, vai grāmatas, kuras ir vecākas par 100 gadiem un kuru vērtība pārsniedz 50 000 EUR, iespiestas kartes, kuras ir vecākas par 200 gadiem un kuru vērtība pārsniedz 15 000 EUR[90]) ir vajadzīga eksporta licence. Šī prasība attiecas arī uz atsevišķiem ceļotājiem.

Turklāt Savienības tiesību akti aizliedz ievest nelikumīgi eksportētus kultūras priekšmetus, kas radīti un/vai atklāti ārvalstīs[91].

Pēc pārejas perioda beigām šos pienākumus piemēro attiecībā uz ceļojumiem starp ES vai Ziemeļīriju un Lielbritāniju.

Ieteikums: Attiecīgajiem ceļotājiem ieteicams

- noskaidrot, vai uz bagāžā pārvadātajām precēm attiecas eksporta licences prasības, un

- veikt rūpīgu pārbaudi attiecībā uz to kultūras priekšmetu izcelsmi, kurus viņi var iegādāties vai citādi iegūt Lielbritānijā, pirms ievest tos savā bagāžā ES vai Ziemeļīrijā.

5.6. Apdraudētu sugu īpatņi[92]

Savienības tiesību aktos[93] parasti ir paredzēts, ka personas drīkst ievest apdraudēto sugu īpatņus (dzīvniekus vai augus)[94] tikai ar iepriekšēju atļauju,

---

87 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en.

88 Padomes Regulas (EK) Nr. 116/2009 (2008. gada 18. decembris) par kultūras priekšmetu izvešanu (OV L 39, 10.2.2009., 1. lpp.) 2. panta 1. punkts.

89 Turklāt pēc pārejas perioda beigām ar ES tiesību aktiem (3. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/880 (2019. gada 17. aprīlis) par kultūras priekšmetu ievešanu un importu (OV L 151, 7.6.2019., 1. lpp.)) tiks aizliegta no Apvienotās Karalistes nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu ievešana ES.

90 Sk. Regulas (EK) Nr. 116/2009 I pielikumu.

91 Regulas (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievešanu un importu 3. panta 1. punkts. Šo pienākumu piemēro no 2020. gada 28. decembra.

92 Sīkāku informāciju skatīt http://ec.europa.eu/environment/cites/index_en.htm.

ko izdevusi galamērķa dalībvalsts *CITES* iestāde. Personas, kas *ceļo no ES uz trešo valsti*, drīkst (re)eksportēt šādus īpatņus, tikai pamatojoties uz tās dalībvalsts *CITES* iestādes iepriekšēju atļauju, kurā īpatņi atrodas. Šim nolūkam vajadzīgie dokumenti ir atkarīgi no attiecīgās sugas statusa (t. i., cik stingri tā ir aizsargāta, kas dažādos Regulas (EK) Nr. 338/97 pielikumos atšķiras), kā arī no pārvietošanas veida un virziena (imports, eksports vai reeksports).

Pēc pārejas perioda beigām šos pienākumus piemēro attiecībā uz ceļojumiem starp ES vai Ziemeļīriju un Lielbritāniju[95].

Tomēr Savienības tiesību akti paredz izņēmumus no prasības saņemt atļauju.

- "Personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmeti": "personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmetu" importam vai (re)eksportam *nav vajadzīga iepriekšēja atļauja*[96]. [97] Tomēr attiecībā uz nedzīvu īpatņu un dzīvnieku vai augu daļu vai atvasinājumu pārrobežu pārvietošanas veidu un apstākļiem jābūt izpildītiem konkrētiem nosacījumiem, lai tos varētu uzskatīt par "personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmetiem". Dzīvi dzīvnieki vai augi neietilpst šajā kategorijā. Uz medību trofejām parasti attiecas šie mazāk stingrie noteikumi, bet medību trofejām, kas iegūtas no dažām stingri aizsargātām sugām, piemēro īpašus noteikumus[98].

- Lolojumdzīvnieki. Personas, kas ceļo uz ES un no tās ar saviem lolojumdzīvniekiem, ja tie pieder pie sugām, kas uzskaitītas Regulas (EK) Nr. 338/97 pielikumos (piemēram, vairākums papagaiļu[99], kā arī daži bruņurupuči un koraļļi), var pieteikties *personīgā īpašuma sertifikāta*[100] saņemšanai. Šādu sertifikātu var saņemt par likumīgi iegādātu dzīvu dzīvnieku, kas tiek turēts personīgiem, nekomerciāliem mērķiem, ja persona, kas ceļo, vēlas izvairīties no pienākuma saņemt

---

93 Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

94 Apdraudētās sugas ir uzskaitītas Regulas (EK) Nr. 338/97 pielikumos.

Sīkāku informāciju attiecībā uz konkrēta īpatņa eksportu no Ziemeļīrijas uz Lielbritāniju skatīt nozaru paziņojumus par sagatavotību (https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lv).

96 Regulas (EK) Nr. 338/97 7. panta 3. punkts.

97 Komisijas Regulas (EK) Nr. 865/2006 (2006. gada 4. maijs), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību, ieviešanu (OV L 166, 19.6.2006., 1. lpp.) 57., 58. un 58.a pants.

98 Pārskats par noteikumiem, kurus piemēro personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmetiem, atrodams *Reference Guide – European Wildlife Trade Regulations* 78.–79. lpp., kas pieejama vietnē http://ec.europa.eu/environment/cites/legis_refguide_en.htm.

99 Jāņem vērā, ka šis jautājums nav saistīts ar veterinārajām prasībām (skatīt iepriekš 5.1. iedaļu).

100 Regulas (EK) Nr. 865/2006 VIII nodaļa.

iepriekšēju atļauju katru reizi, kad tiek šķērsota starptautiskā robeža. Attiecībā uz ceļojumiem uz ES un no tās sertifikātu izdod *CITES* iestāde dalībvalstī, no kuras dzīvnieks ir iegūts, vai, ja tā izcelsme ir trešā valstī, *CITES* iestāde tajā dalībvalstī, kurā tas pirmoreiz ieviests.

Ieteikums: Attiecīgajiem ceļotājiem ieteicams sazināties ar galamērķa dalībvalsts *CITES* iestādēm[101] (importa gadījumā) vai iestādēm valstī, kurā īpatnis atrodas ((re)eksporta gadījumā), lai pieteiktos un saņemtu vajadzīgās iepriekšējās atļaujas vai sertifikātus.

5.7. Invazīvas svešzemju sugas[102]

Savienības tiesību akti[103] paredz, ka personas drīkst ievest invazīvas svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai[104], tikai tad, ja ir saņemta galamērķa dalībvalsts kompetento iestāžu un attiecīgā gadījumā tranzīta dalībvalsts iepriekšēja atļauja. Aizliegums attiecas uz dzīviem īpatņiem, kā arī uz visām to daļām, gametām, sēklām, olām vai dzinumiem, hibrīdiem vai šo sugu šķirnēm, kas varētu izdzīvot un pēc tam vairoties.

Saraksts ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, ir derīgs visā ES teritorijā, izņemot tālākos reģionus, kuriem jāizveido saraksti, kas pielāgoti to apstākļiem. Tomēr papildus ES sarakstam ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, katra dalībvalsts var izveidot savu invazīvo svešzemju sugu sarakstu, uz kuru attiecas īpaši valsts noteikumi.

Pēc pārejas perioda beigām ierobežojumus invazīvu svešzemju sugu ievešanai piemēro attiecībā uz ceļojumiem no Lielbritānijas uz ES vai Ziemeļīriju.

Ieteikums: Attiecīgajiem ceļotājiem tiek ieteikts iepazīties ar to invazīvo svešzemju sugu sarakstu, kuras rada bažas Savienībai[105], un konsultēties par valsts sarakstiem ar galamērķa vai tranzīta dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

---

101 ES dalībvalstu *CITES* iestāžu sarakstu izmaiņu gadījumā uztur un atjaunina Eiropas Komisija, un tas ir pieejams vietnē http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/list_authorities.pdf.

102 Sīkāku informāciju skatīt http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

103 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

104 Invazīvās svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai, ir uzskaitītas pielikumā Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2016/1141 (2016. gada 13. jūlijs), ar ko atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1143/2014 pieņem sarakstu ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, (OV L 189, 14.7.2016., 4. lpp.). Skatīt arī: http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm.

105 https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/R_2016_1141_Union-list-2019-consolidation.pdf

6. AUTOMOBIĻU IZMANTOŠANA

6.1. Autovadītāju apliecības[106]

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem[107] ES dalībvalstu izdotās vadītāju apliecības tiek savstarpēji atzītas[108]. Pēc pārejas perioda beigām šī savstarpējā atzīšana vairs nebūs obligāta saskaņā ar ES tiesību aktiem attiecībā uz vadītāju apliecībām, kuras izdevusi Apvienotā Karaliste. Tā vietā piemēros starptautisku nolīgumu — Vīnes Konvenciju par ceļu satiksmi[109]. Apvienotā Karaliste un visas dalībvalstis, izņemot četras (Īrija, Kipra, Malta un Spānija), ir puses šajā konvencijā, kura paredz atzīt valstu vadītāja apliecības un starptautiskās braukšanas atļaujas, ko izdevušas līgumslēdzējas valstis saskaņā ar šo konvenciju.

Četras ES dalībvalstis (Īrija, Kipra, Malta un Spānija), kas nav Vīnes Konvencijas par ceļu satiksmi puses, ir puses iepriekšējā starptautiskajā nolīgumā, kurā puse ir arī Apvienotā Karaliste[110]. Šajā nolīgumā ir paredzēta vadītāju apliecību atzīšana, taču šā nolīguma puses var arī pieprasīt, lai vadītāju apliecību turētājiem būtu izdota starptautiskā vadītāja apliecība.

Ieteikums: Apvienotās Karalistes vadītāju apliecību turētājiem, kas plāno vadīt transportlīdzekli ES, ieteicams sazināties ar atbildīgajām dalībvalstu iestādēm par vadītāju apliecību atzīšanas noteikumiem. Eiropas Savienības vadītāja apliecību turētājiem, kas plāno vadīt transportlīdzekli Apvienotajā Karalistē, ieteicams sazināties ar Apvienotās Karalistes atbildīgo iestādi par viņu vadītāju apliecību atzīšanas noteikumiem.

6.2. Reģistrācijas valsts pazīšanas zīme

Savienības tiesību aktos nav prasīts izmantot reģistrācijas valsts pazīšanas zīmi transportlīdzekļa aizmugurē. Tomēr saskaņā ar Savienības tiesību aktiem[111], ja dalībvalsts savā teritorijā pieprasa citā dalībvalstī reģistrētiem

---

[106] Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/driving-licence/eu-driving_licence_lv.

[107] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām (OV L 403, 30.12.2006., 18. lpp.) 2. pants.

[108] ES dalībvalsts izsniegtas derīgas vadītāja apliecības turētājs var arī apmainīt šo apliecību pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību citā dalībvalstī, ja apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī (Direktīvas 2006/126/EK 11. un 12. pants). Pēc pārejas perioda beigām ES dalībvalsts vairs nevar apmainīt Apvienotās Karalistes izdotu vadītāja apliecību, pamatojoties uz ES tiesību aktiem. Vadītāja apliecība, ko pirms pārejas perioda beigām izsniegusi ES dalībvalsts apmaiņā pret Apvienotajā Karalistē izdotu vadītāja apliecību, paliek spēkā.

[109] Konvencijas par ceļu satiksmi 41. panta 2. punkts, Vīne, 1968. gada 8. novembris.

[110] Konvencija par ceļu satiksmi, Ženēva, 1949. gada 19. septembris.

[111] Padomes Regulas (EK) Nr. 2411/98 (1998. gada 3. novembris) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju reģistrācijas dalībvalsts pazīšanas zīmes atzīšanu Kopienas iekšējā satiksmē (OV L 299, 10.11.1998., 1. lpp.) 3. pants.

transportlīdzekļiem izmantot pazīšanas zīmes, tai jāatzīst pazīšanas zīme, kas attēlota numura zīmes kreisajā malā, ja tā atbilst ES prasībām.

Starptautiskajos tiesību aktos ir noteikts, ka reģistrācijas valsts pazīšanas zīme ir jānorāda mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē. Dalībvalstīm, kas ir Vīnes Konvencijas par ceļu satiksmi puses (sk. iepriekš), pazīšanas zīmi var iekļaut numura zīmē[112].

Pēc pārejas perioda beigām piemēro šādus noteikumus:

- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti Apvienotajā Karalistē vai ES dalībvalstī, kura ir Vīnes Konvencijas puse, un kam attiecīgā valsts nav norādīta reģistrācijas numura zīmē, būs jānorāda attiecīgā reģistrācijas valsts atsevišķi mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē, ja transportlīdzeklis tiks vadīts attiecīgi ES vai Apvienotajā Karalistē;

- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti ES dalībvalstīs, kuras nav Vīnes Konvencijas puses, būs atsevišķi jānorāda reģistrācijas valsts mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē, ja transportlīdzeklis tiks vadīts Apvienotajā Karalistē;

- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti Apvienotajā Karalistē un tiks vadīti ES dalībvalstīs, kuras nav Vīnes Konvencijas puses, reģistrācijas valsts būs jānorāda atsevišķi mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē[113].

6.3. Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana[114]

Savienības tiesību akti[115] aizliedz ES dalībvalstu teritorijā izmantot neapdrošinātus transportlīdzekļus un nodrošina, ka civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar transportlīdzekļu izmantošanu attiecas uz visu ES teritoriju[116]. Transportlīdzeklim, kas parasti atrodas trešā valstī, jābūt derīgai "zaļajai kartei" vai apliecībai par pie robežas noslēgtu apdrošināšanas līgumu[117]. Atbilstību šai prasībai var pārbaudīt, iebraucot ES.

Pēc pārejas perioda beigām attiecībā uz transportlīdzekļiem, kurus izmanto ES, bet kuri ir reģistrēti Apvienotajā Karalistē, piemēro tikai starptautisko

---

112 Vīnes Konvencijas par ceļu satiksmi 37. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

113 Attiecībā uz Apvienotajā Karalistē reģistrēta transportlīdzekļa vadīšanu Īrijā skatīt arī https://www.gov.ie/en/publication/a09c0f-brexit/#gb-stickers

114 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

115 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV L 263, 7.10.2009, 11. lpp.) 7. pants.

116 Direktīvas 2009/103/EK 14. pants.

117 Direktīvas 2009/103/EK 8. panta 1. punkts.

zaļās kartes sistēmu[118]. Zaļās kartes sistēma ļauj izmantot citā valstī apdrošinātu transportlīdzekli, ja abas valstis ir zaļās kartes sistēmas dalībnieces. Zaļās kartes sistēmā piedalās visas ES dalībvalstis un Apvienotā Karaliste.

Tomēr jāuzsver šādi aspekti.

- Zaļās kartes sistēma neuzliek mehānisko transportlīdzekļu apdrošinātājiem zaļās kartes dalībvalstī pienākumu segt visu zaļās kartes sistēmas dalībvalstu teritoriju (par šo apdrošināšanas segumu varētu iekasēt papildu piemaksu).

  Ceļotājiem, kuri ierodas ES no Apvienotās Karalistes ar Apvienotajā Karalistē reģistrētu transportlīdzekli, ir ieteicams pirms ceļojuma nodrošināt, ka viņu mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas polise attiecas arī uz ES. Tas pats attiecas uz ceļotājiem no ES uz Apvienoto Karalisti, kuriem ir ES reģistrēts transportlīdzeklis.

- Transportlīdzeklim, kas parasti atrodas trešā valstī, iebraucot ES, ir jābūt derīgai zaļajai kartei[119].

  Ceļotājiem, kuri ierodas ES no Apvienotās Karalistes ar Apvienotajā Karalistē reģistrētu transportlīdzekli, ir ieteicams pirms ceļojuma nodrošināt, ka viņu transportlīdzeklī atrodas zaļā karte. Ceļotājiem no ES uz Apvienoto Karalisti, kuru rīcībā ir ES reģistrēts transportlīdzeklis, ir ieteicams ceļot ar zaļo karti transportlīdzeklī vai noskaidrot šo jautājumu Apvienotās Karalistes iestādēs.

7. MEDICĪNISKĀ APRŪPE UN AR TO SAISTĪTIE JAUTĀJUMI; NEATLIEKAMĀ PALĪDZĪBA

7.1. Tiesības uz veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu[120]

Savienības tiesību aktos[121] ir paredzētas tiesības, īslaicīgi uzturoties ārzemēs, saņemt veselības aprūpi, pamatojoties uz Eiropas Veselības apdrošināšanas karti (EVAK), vai plānveida ārstēšanu, pamatojoties uz iepriekšēju attiecīgās kompetentās iestādes atļauju (ko izdevusi, piemēram, iestāde, kurā attiecīgā persona ir apdrošināta).

Šādas veselības aprūpes izmaksas savstarpēji atlīdzina iesaistīto dalībvalstu attiecīgās iestādes.

---

118 http://www.cobx.org.

119 Saskaņā ar Direktīvas 2009/103/EK 8. panta 2. punktu Komisija var atbrīvot trešo valsi no šīs prasības. Attiecībā uz valstīm, kas neietilpst EEZ, šādi Komisijas lēmumi ir pieņemti attiecībā uz Andoru, Serbiju un Šveici.

120 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=lv.

121 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

Pēc pārejas perioda beigām šie noteikumi Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši[122]. Tam ir konkrēti šādas sekas.

- Pēc pārejas perioda beigām ES dalībvalstu valstspiederīgie un viņu ģimenes locekļi nevarēs saņemt veselības aprūpi neparedzētos gadījumos veselības aprūpes iestādēs Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz EVAK. Pēc pārejas perioda beigām Apvienotās Karalistes valstspiederīgie nevarēs saņemt veselības aprūpi ES, pamatojoties uz EVAK.

Ieteikums: Sociālā nodrošinājuma koordinācijas jautājums, tai skaitā veselības aprūpes neparedzētos gadījumos jomā, tiek apspriests ES un Apvienotās Karalistes starpā sarunās par topošo partnerattiecību nolīgumu. Personām, kuras ir apdrošinātas ES dalībvalstī un kuras plāno ceļot Apvienotajā Karalistē, ir ieteicams iestādē, kurā tās ir apdrošinātas, noskaidrot, vai tā atmaksās trešā valstī saņemtu veselības aprūpi. Tas pats attiecas arī uz personām, kuras ir apdrošinātas Apvienotajā Karalistē un plāno ceļot ES.

Ja atmaksa netiek nodrošināta, attiecīgajām personām būtu jāapsver iespēja iegādāties privātu ceļojuma apdrošināšanu.

- Pēc pārejas perioda beigām ES dalībvalstis vairs nevar izdot iepriekšējas atļaujas plānveida procedūrām Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem. Apvienotā Karaliste nevar izdot iepriekšējas atļaujas plānveida procedūrām ES, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem.

7.2. Tiesības saņemt atmaksu par pārrobežu veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par pārrobežu veselības aprūpi[123]

Papildus šā paziņojuma 7.1. iedaļā minētajai sociālā nodrošinājuma koordinācijas sistēmai Savienības tiesību akti[124] paredz arī iespēju noteiktos apstākļos no dalībvalsts saņemt atmaksu par pārrobežu veselības aprūpi citā dalībvalstī. Pēc pārejas perioda beigām uz pacientiem, kas ir apdrošināti ES dalībvalstī, vairs neattieksies tiesību aktos paredzētie noteikumi par atmaksu attiecībā uz pārrobežu ārstēšanu, kas saņemta Apvienotajā Karalistē. Tāpat arī uz pacientiem, kas apdrošināti Apvienotajā Karalistē, vairs neattieksies ES noteikumi par atmaksu. ES dalībvalstij, kurā veikta apdrošināšana, un Apvienotajai Karalistei būs jālemj par šādas veselības aprūpes izdevumu atmaksu, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem (tāpat kā attiecībā uz veselības aprūpi, kas saņemta citās trešās valstīs).

---

[122] ES un Apvienotās Karalistes izstāšanās nolīguma 35. pants paredz noteikumus, ar kuriem nodrošina atmaksu, atgūšanu un kompensēšanu attiecībā uz pasākumiem, kas notikuši pirms pārejas perioda beigām.

[123] Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_en.

[124] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/24/ES (2011. gada 9. marts) par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē (OV L 88, 4.4.2011., 45. lpp.).

Ieteikums: Pacientiem, kuri pēc pārejas perioda beigām vēlas saņemt atmaksu no ES dalībvalsts, kurā tie apdrošināti, par ārstēšanu, kas sniegta Apvienotajā Karalistē, būtu jāvēršas pie savas valsts kontaktpunktiem, kas izveidoti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem[125]. Tas pats attiecas uz pacientiem, kuri pēc pārejas perioda beigām vēlas saņemt atmaksu no Apvienotās Karalistes[126].

7.3. Citā dalībvalstī izsniegtu recepšu atzīšana[127]

Savienības tiesību aktos[128] dalībvalstīm ir noteikts pienākums atzīt citā dalībvalstī izsniegtas zāļu vai medicīnas ierīču pārrobežu receptes. Pēc pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē izrakstītas receptes, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, ES dalībvalstīs vairs netiks atzītas.

7.4. Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numurs 112[129]

Savienības tiesību akti[130] dalībvalstīm uzliek pienākumu nodrošināt, ka visu tādu elektronisko sakaru pakalpojumu, kas ļauj saņemt zvanus no fiksētajiem un mobilajiem telefoniem, tostarp no taksofoniem, galalietotāji bez maksas var zvanīt uz Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numuru 112. Turklāt lietotājiem ar invaliditāti ir jābūt piekļuvei neatliekamās palīdzības dienestiem, kas ir līdzvērtīga citu lietotāju piekļuvei.

Pēc pārejas perioda beigām šie pienākumi Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši.

7.5. Invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes[131]

ES tiesību aktos[132] ieteikts, ka ES dalībvalstis savstarpēji atzīst invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes, kas ieviestas saskaņā ar standartizēto ES stāvvietas kartes paraugu[133].

---

125 Direktīvas 2011/24/ES 6. pants.

126 Jāņem vērā, ka Savienības tiesību akti, kas paredz ES dalībvalstīm pienākumu uzturēt valsts kontaktpunktus, lai informētu pacientus par pārrobežu veselības aprūpi, pēc pārejas perioda beigām vairs neattieksies uz Apvienoto Karalisti.

127 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/cross_border_care/docs/impl_directive_presciptions_2012_lv.pdf

128 11. panta 1. punkts Direktīvā 2011/24/ES, Komisijas Īstenošanas direktīvā 2012/52/ES (2012. gada 20. decembris), ar kuru paredz pasākumus, kas atvieglotu citā dalībvalstī izsniegtu recepšu atzīšanu, (OV L 356, 22.12.2012., 68. lpp.).

129 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/112.

130 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/22/EK (2002. gada 7. marts) par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (Universālā pakalpojuma direktīva), (OV L 108, 24.4.2002., 51. lpp.) 26. pants.

131 Sīkāku informāciju skatīt https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/parking-card-disabilities-people/index_lv.htm.

Saskaņā ar pašreizējo praksi Apvienotās Karalistes iestādes[134] principā atzīst citās ES dalībvalstīs izsniegtas ES parauga stāvvietu izmantošanas kartes un ļauj ES parauga stāvvietu izmantošanas kartes īpašniekiem novietot automašīnu Apvienotās Karalistes stāvvietās, kas rezervētas personām ar invaliditāti. Tas pats parasti attiecas uz Apvienotās Karalistes valsts stāvvietu izmantošanas kartes (t. s. "zilā caurlaide") atzīšanu ES dalībvalstīs[135].

Nav skaidrs, vai ES un Apvienotās Karalistes iestādes saglabās parasto praksi attiecībā uz invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes savstarpēju atzīšanu. Šāda lēmuma pieņemšana būs attiecīgo iestāžu ziņā.

Ieteikums: Personas ar invaliditāti, kuras izmanto invalīdu stāvvietu izmantošanas karti, var iepriekš sazināties ar attiecīgajām iestādēm.

7.6. Konsulārā aizsardzība[136]

Savienības tiesību akti[137] ES pilsoņiem dod tiesības uz jebkuras ES dalībvalsts diplomātisko vai konsulāro iestāžu konsulāro aizsardzību, ja viņi atrodas situācijā, kad viņiem ir vajadzīga palīdzība ārpus ES un nav pieejama viņu dalībvalsts vēstniecība vai konsulāts, kas spētu viņiem efektīvi palīdzēt (viņi ir "nepārstāvēti"). Nepārstāvētiem ES pilsoņiem ir tiesības saņemt konsulāro aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā tās ES dalībvalsts valstspiederīgajiem, pie kuras viņi vēršas.

Pēc pārejas perioda beigām Apvienotās Karalistes valstspiederīgie vairs nevarēs izmantot šīs tiesības, un ES pilsoņi vairs nevarēs vērsties Apvienotās Karalistes vēstniecībās un konsulātos, lai lūgtu konsulāro aizsardzību, pamatojoties uz ES tiesību aktiem.

---

132 Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietu izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.).

133 Skatīt Padomes Ieteikuma 98/376/EK pielikumu. ES parauga stāvvietu izmantošanas karšu izdošana un pārvaldība, kā arī piemērojamie nosacījumi joprojām ir valsts un vietējo iestāžu kompetencē.

134 Šo valsts nosacījumu izpildi parasti veic policija un vietējās iestādes.

135 Apvienotā Karaliste ir izvēlējusies valsts modeli, kas ietver dažas ES parauga kartes pamatiezīmes.

136 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/consular-protection_en.

137 Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta 2. punkta c) apakšpunkts un 23. pants un ES Pamattiesību hartas 46. pants. Tiesības uz konsulāro aizsardzību ir plašāk izklāstītas Padomes Direktīvā (ES) 2015/637 (2015. gada 20. aprīlis) par koordinācijas un sadarbības pasākumiem, ar ko veicina nepārstāvēto Savienības pilsoņu konsulāro aizsardzību trešās valstīs, (OV L 106, 24.4.2015., 1. lpp.).

7.7. Kompensācijas mehānisms personām, kas cietušas satiksmes negadījumā citā dalībvalstī ("personas, kuras cietušas kādas citas valsts apmeklējuma laikā")[138]

Savienības tiesību aktos ir paredzēts kompensācijas mehānisms personām, kuras cietušas nelaimes gadījumā, kas notiek citā dalībvalstī un ko izraisījusi šajā dalībvalstī reģistrēta transportlīdzekļa izmantošana ("personas, kuras cietušas kādas citas valsts apmeklējuma laikā")[139]. Šis mehānisms paredz, ka kompensāciju cietušajai personai izmaksā cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts par kompensāciju atbildīgā iestāde, ja apdrošinātājs noteiktajā termiņā nav sazinājies ar cietušo personu[140].

Pēc pārejas perioda beigām šis mehānisms vairs neattiecas uz personām, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē un cietušas satiksmes negadījumā, apmeklējot ES dalībvalsti, un otrādi.

8. APDROŠINĀŠANA, PASAŽIERU TIESĪBAS

8.1. Ceļojuma apdrošināšana maksātnespējas gadījumā

Savienības tiesību akti[141] paredz pienākumus tirgotājiem, kuri organizē kompleksos ceļojumus vai veicina saistītus ceļojumu pakalpojumus, cita starpā, lai aizsargātu ceļotājus pret maksātnespēju.

Organizatoriem un tirgotājiem (arī tad, ja tie veic uzņēmējdarbību trešās valstīs[142]) ir jāievēro minētie pienākumi, ja tie ES dalībvalstī pārdod vai piedāvā šādus pakalpojumus vai virza savu darbību uz kādu ES dalībvalsti (cita starpā izmantojot valodu vai valūtu, kas nav tās dalībvalsts valoda vai valūta, kurā veic uzņēmējdarbību).

Turklāt, ja ceļotāji iegādājas komplekso pakalpojumu no organizatoriem, kuri uzņēmējdarbību veic trešā valstī ar ES reģistrētu mazumtirgotāju starpniecību, organizatora pienākumu sniegt komplekso pakalpojumu un garantijas par veikto maksājumu atmaksāšanu un ceļotāja repatriāciju nodrošina

---

138 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

139 Direktīvas 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV L 263, 7.10.2009., 11. lpp.) 7. nodaļa.

140 Pēc tam minētā par kompensāciju atbildīgā iestāde var pieprasīt kompensāciju no tās dalībvalsts par kompensāciju atbildīgās iestādes, kurā atrodas apdrošināšanas sabiedrība, kas izdevusi polisi, Direktīvas 2009/103/EK 24. panta 2. punkts.

141 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2302 (2015. gada 25. novembris) par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem (OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp.) 17. pants.

142 Skatīt Direktīvas (ES) 2015/2302 17. panta 1. punkta otro daļu, kā arī Regulas (EK) Nr. 593/2008 un (ES) 1215/2012 saistībā ar Direktīvas (ES) 2015/2302 50. apsvērumu.

mazumtirgotājs, ja vien mazumtirgotājs nepierāda, ka šos pienākumus pilda organizators[143].

Tādējādi pēc pārejas perioda beigām ES tiesību akti, kas paredz, ka organizatoriem ir pienākums aizsargāt ceļotājus pret organizatora maksātnespēju, vairs nebūs piemērojami gadījumos, kad organizators, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, nevērš savas pārdošanas darbības uz ES un kompleksais ceļojums netiek pirkts ar ES mazumtirgotāja starpniecību.

Ieteikums: Šajos gadījumos ceļotājiem tiek ieteikts novērtēt nepieciešamību nodrošināties pret organizatora iespējamo maksātnespēju.

8.2. ES pasažieru tiesības[144]

Savienības tiesību aktos ir noteikts pasažieru tiesību kopums ne tikai aviopasažieriem, bet arī kuģu, autobusu un dzelzceļa pasažieriem. Šīs tiesības attiecas uz informāciju, atmaksu un maršruta maiņu, kompensāciju, palīdzību un aprūpi, tiesībām uz atlīdzinājumu un īpašām tiesībām personām ar invaliditāti un ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

Pēc pārejas perioda beigām ES pasažieru tiesības vairs nevar piemērot ceļojumiem starp ES un Apvienoto Karalisti, vai arī tās var būt ierobežotas.

8.2.1. Aviopasažieru tiesības

Pēc pārejas perioda beigām ES aviopasažieru tiesības[145] vairs netiks piemērotas lidojumam ar ārpussavienības pārvadātāju no lidostas, kas atrodas Apvienotajā Karalistē, uz lidostu, kas atrodas ES. Tomēr aviopasažieru tiesības, kas piešķirtas ar ES tiesību aktiem, joprojām tiks piemērotas:

i) lidojumiem, kas izlido no Apvienotās Karalistes uz lidostu, kura atrodas ES dalībvalsts teritorijā un kuru apkalpo ES pārvadātājs; kā arī

ii) lidojumiem no ES uz Apvienotās Karalistes lidostu, kurus apkalpo jebkurš pārvadātājs.

Tāpēc ceļotājiem jāapzinās, ka atkarībā no izvēlētā pārvadātāja noteiktas ES pasažieru tiesības vairs nebūs spēkā attiecībā uz ES ienākošajiem lidojumiem.

---

143 Skatīt Regulas (ES) 2015/2302 20. pantu.

144 Sīkāku informāciju skatīt https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_lv.htm.

145 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.).

ES tiesību akti, kas piešķir īpašas tiesības personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām[146], ceļojot ar gaisa transportu, vairs neattieksies uz gaisa satiksmes pakalpojumiem, kuri pēc pārejas perioda beigām

i) izlido no lidostas Apvienotajā Karalistē,

ii) dodas tranzītā caur lidostu Apvienotajā Karalistē vai

iii) ierodas lidostā Apvienotajā Karalistē.

Tomēr dažas tiesības, piemēram, uz gaisa pārvadātāja nodrošinātu palīdzību, saglabājas attiecībā uz aviopasažieriem, kas izlido no Apvienotās Karalistes lidostas uz kādu ES lidostu, ja attiecīgo lidojumu veicošais gaisa pārvadātājs ir ES gaisa pārvadātājs.

8.2.2. Kuģu pasažieru tiesības

ES kuģu pasažieru tiesības[147] turpina piemērot, ja

i) iekāpšanas osta atrodas ES vai

ii) iekāpšanas osta atrodas Apvienotajā Karalistē, ja izkāpšanas osta atrodas ES un pakalpojumu sniedz pārvadātājs, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalsts teritorijā vai sniedz pasažieru transporta pakalpojumus uz kādu dalībvalsti vai no tās ("Savienības pārvadātājs").

Ceļotājiem jāzina, ka atkarībā no izvēlētā pārvadātāja ES pasažieru tiesības var nebūt spēkā attiecībā uz braucieniem uz ES.

Attiecībā uz kruīza pasažieriem turpina piemērot pašreizējo ES pasažieru tiesību kopumu, ja iekāpšanas osta atrodas dalībvalstī.

8.2.3. Autobusu pasažieru tiesības

ES autobusu pasažieru tiesības[148] turpina piemērot attiecībā uz pasažieriem, kas izmanto regulāros pārvadājumus[149], kuriem pasažieru iekāpšanas un/vai izkāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā un kuru plānotais attālums ir 250 km vai vairāk. Regulārajiem pārvadājumiem, kuru plānotais attālums ir mazāks nekā 250 km, piemēro šaurāku noteikumu kopumu. Dažas

---

146 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu (OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.).

147 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2010 (2010. gada 24. novembris) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem (OV\L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).

148 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām (OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.).

149 Ierobežotāku tiesību kopumu piemēro neregulāriem pārvadājumiem.

dalībvalstis ir atbrīvojušas pakalpojumus no regulas par pasažieru tiesībām piemērošanas, ja būtiska regulāro pārvadājumu daļa (tostarp vismaz viena plānota pietura) tiek veikta ārpus Savienības[150].

Tāpēc autobusu pasažieru tiesības, kas noteiktas ES tiesību aktos, tiks piemērotas arī turpmāk (ja netiek piemērots atbrīvojums)

i) pasažieriem, kuri izbrauc no Apvienotās Karalistes uz galamērķi, kas atrodas ES dalībvalsts teritorijā; kā arī

ii) pasažieriem, kuri izbrauc no ES uz galamērķi Apvienotajā Karalistē.

8.2.4. Dzelzceļa pasažieru tiesības

ES dzelzceļa pasažieru tiesības[151] attiecas uz visiem dzelzceļa pārvadājumiem un pakalpojumiem, kuri

i) notiek ES teritorijā un

ii) kurus veic dzelzceļa uzņēmums, kas ir licencēts saskaņā ar ES noteikumiem.

Tāpēc pēc pārejas perioda beigām ES dzelzceļa pasažieru tiesības pārvadājumos, ko veic starp Apvienoto Karalisti un ES dalībvalsti, vairs nebūs piemērojamas attiecībā uz dzelzceļa posmu Apvienotajā Karalistē.

9. CITI JAUTĀJUMI

9.1. Karšu maksājumi[152]

Lai gan debetkaršu vai kredītkaršu pieņemšana maksājumu darījumos ir attiecīgo tirgotāju izvēle, Savienības tiesību aktos[153] ir noteikti ierobežojumi, ko piemēro no tirgotājiem par šādiem darījumiem iekasētajām starpbanku komisijas maksām. Šie noteikumi ir spēkā tikai tad, ja gan maksātāja

---

150 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/themes/passengers/road/doc/exemptions-from-bus-coach-passengers-rights-and-obligations.pdf.

151 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.).

152 Sīkāku informāciju skatīt https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/financial-products-and-services/payments-transfers-cheques/index_lv.htm.

153 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/751 (2015. gada 29. aprīlis) par starpbanku komisijas maksām, ko piemēro kartēm piesaistītiem maksājumu darījumiem (OV L 123, 19.5.2015., 1. lpp.) 3. un 4. pants.

maksājumu pakalpojumu sniedzējs, gan maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas ES[154].

Pēc pārejas perioda beigām uz darījumiem starp ES un Apvienoto Karalisti vairs neattieksies ES noteikumi, kas ierobežo starpbanku komisijas maksas.

Ja Apvienotās Karalistes tirgotājiem ir atļauts iekasēt maksu no patērētājiem par maksājumiem ar karti, var rasties lielāka piemaksa karšu maksājumiem.

Turklāt Savienības tiesību aktos[155] paredzētās valūtas konvertēšanas pārredzamības prasības vairs netiks piemērotas kartēm piesaistītiem darījumiem un kredīta pārvedumiem, kas ietver valūtas konvertēšanu starp ES valstu valūtām un Lielbritānijas sterliņu mārciņu.

Visbeidzot, Apvienotajā Karalistē reģistrētiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vairs nebūs jānodrošina, ka pārrobežu euro darījumiem piemēro tādas pašas maksas[156] kā Apvienotās Karalistes iekšzemes darījumiem Lielbritānijas sterliņu mārciņās.

9.2. Viesabonēšana[157]

Savienības tiesību akti[158] par viesabonēšanas pakalpojumiem aizliedz viesabonēšanas pakalpojumu (t. i., iekšzemes mobilo sakaru pakalpojumu — balss zvanu, SMS vai datu pakalpojumu) sniedzējam, kas darbojas ES dalībvalstī, piemērot viesabonentiem, kas ceļo ES, papildmaksu papildus iekšzemes mazumtirdzniecības cenai.

Pēc pārejas perioda beigām šis Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējam vairs nebūs piemērojams ne viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas ES, kad to klienti izmanto viesabonēšanu Apvienotajā Karalistē, ne viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas Apvienotajā Karalistē, kad to klienti izmanto viesabonēšanu ES. Tomēr uz viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas dalībvalstī, joprojām attieksies Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums informēt savus klientus par viesabonēšanas cenām par sniegtajiem pakalpojumiem, kad tie dodas uz Apvienoto Karalisti[159].

---

154 Regulas (ES) 2015/751 1. panta 1. punkts.

155 3.a un 3.b pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 924/2009 (2009. gada 16. septembris) par pārrobežu maksājumiem Kopienā (OV L 266, 9.10.2009., 11. lpp.).

156 Regulas (EK) Nr. 924/2009 3. pants.

157 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/roaming.

158 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 531/2012 (2012. gada 13. jūnijs) par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā (OV L 172, 30.6.2012., 10. lpp.).

159 Regulas (ES) Nr. 531/2012 14. un 15. pants.

9.3. Tiešsaistes satura pakalpojumu pārnesamība[160]

Savienības tiesību akti par tiešsaistes satura pakalpojumu pārnesamību[161] ļauj ES patērētājiem, kuri savā dzīvesvietas dalībvalstī pērk vai abonē tiešsaistes satura pakalpojumus (lai skatītos filmas vai sporta pasākumus, klausītos mūziku, lejupielādētu e-grāmatas vai spēlētu spēles), turpināt piekļūt šiem pakalpojumiem bez papildu maksas, ceļojot vai uzturoties īslaicīgi citās ES dalībvalstīs (pārrobežu pārnesamība).

Pēc pārejas perioda beigām šis Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums vairs neattieksies uz maksas tiešsaistes satura pakalpojumu sniedzējiem ES, kad viņu klienti ceļo Apvienotajā Karalistē.

Tāpat pēc pārejas perioda beigām šis Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums vairs neattieksies uz maksas tiešsaistes satura pakalpojumu sniedzējiem Apvienotajā Karalistē, kad viņu klienti ceļo ES.

Tas nozīmē, ka klienti, kas apmaksājuši tiešsaistes satura pakalpojumus ES un Apvienotajā Karalistē, iespējams, nevarēs piekļūt tiešsaistes satura pakalpojumiem, kurus tie ir abonējuši attiecīgi ES un Apvienotajā Karalistē, ceļojot attiecīgi Apvienotajā Karalistē vai ES, vai arī viņiem var būt ierobežota piekļuve šiem pakalpojumam (piemēram, piekļuve citam katalogam).

---

160 Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/cross-border-portability-online-content-services.

161 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1128 (2017. gada 14. jūnijs) par tiešsaistes satura pakalpojumu pārrobežu pārnesamību iekšējā tirgū (OV L 168, 30.6.2017., 1. lpp.).

Pielikums.

Sargājiet Eiropas Savienību no dzīvnieku infekcijas slimībām!

Dzīvnieku izcelsmes produktos var būt patogēni, kas izraisa dzīvnieku infekcijas slimības

Pastāvot riskam, ka Eiropas Savienībā (ES) varētu ievest slimības, ir izstrādātas stingras procedūras attiecībā uz noteiktu dzīvnieku izcelsmes produktu ievešanu ES. Šīs procedūras neattiecas uz dzīvnieku izcelsmes produktu pārvadājumiem starp ES dalībvalstīm vai to ievešanu nelielos daudzumos personīgam patēriņam no Andoras, Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas, Sanmarīno un Šveices.

Ieceļojot ES, visus dzīvnieku izcelsmes produktus, kas neatbilst šiem noteikumiem, nodod oficiālai iznīcināšanai. Par šādu produktu nedeklarēšanu var uzlikt naudas sodu vai saukt pie kriminālatbildības.

Šādas preces nedrīkst ievest ES, izņemot gadījumus, kad 2., 3. un 5. punktā minēto preču kopējais svars nepārsniedz ierobežojumu 2 kg uz vienu cilvēku.

Ja preces tiek ievestas no Fēru Salām vai Grenlandes, 1., 2., 3. un 5. punktā minēto preču kopējais svars nedrīkst pārsniegt ierobežojumu 10 kg uz vienu cilvēku.

1. Gaļa, piens un to produkti nelielā daudzumā (izņemot sauso pienu zīdaiņiem, zīdaiņu pārtiku un īpašu pārtiku, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ, vai lolojumdzīvnieku barību, kas vajadzīga ar veselību saistītu iemeslu dēļ)

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt personīgam patēriņam paredzētus gaļas, piena un to produktu sūtījumus (izņemot sauso pienu zīdaiņiem, zīdaiņu pārtiku un īpašu pārtiku, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ, vai lolojumdzīvnieku barību, kas vajadzīga ar veselību saistītu iemeslu dēļ), ievērojot nosacījumu, ka tie ir no Fēru Salām vai Grenlandes un to svars uz vienu cilvēku nepārsniedz 10 kilogramus.

2. Sausais piens zīdaiņiem, zīdaiņu pārtika un īpaša pārtika, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt personīgam patēriņam paredzētus sausā piena zīdaiņiem, zīdaiņu pārtikas un tādas īpašas pārtikas sūtījumus, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ, tikai ar nosacījumu, ka

— to izcelsmes valsts ir Fēru Salas vai Grenlande un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu 10 kilogramu apjomā uz vienu cilvēku, un ka

  a) šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,

  b) šis produkts ir iepakots un patentēts zīmola produkts un

  c) tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots;

— to izcelsmes valsts ir cita valsts (izņemot Fēru Salas vai Grenlandi) un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu 2 kilogramu apjomā uz vienu cilvēku, un ka

  a) šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,

b) šis produkts ir iepakots un patentēts zīmola produkts un

c) tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots.

3. Lolojumdzīvnieku barība, kas vajadzīga ar veselību saistītu iemeslu dēļ

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt personīgam patēriņam paredzētus tādas lolojumdzīvnieku barības sūtījumus, kas vajadzīga ar veselību saistītu iemeslu dēļ, ievērojot nosacījumu, ka

—to izcelsmes valsts ir Fēru Salas vai Grenlande un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu 10 kilogramu apjomā uz vienu cilvēku, un ka

a) šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,

b) šis produkts ir iepakots un patentēts zīmola produkts un

c) tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots;

—to izcelsmes valsts ir cita valsts (izņemot Fēru Salas vai Grenlandi) un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu 2 kilogramu apjomā uz vienu cilvēku, un ka

a) šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,

b) šis produkts ir iepakots un patentēts zīmola produkts un

c) tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots.

4. Personīgam patēriņam paredzēti zvejas produkti nelielā daudzumā

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt zvejas produktus personīgam patēriņam (ieskaitot svaigas, kaltētas, termiski apstrādātas, sālītas vai kūpinātas zivis un dažus vēžveidīgos, piemēram, garneles, omārus, mirušas gliemenes un mirušas austeres) tikai ar nosacījumu, ka

—svaigās zivis ir izķidātas,

—ja zvejas produktu svars uz vienu cilvēku nepārsniedz 20 kilogramus vai vienas zivs svaru atkarībā no tā, kurš svars ir lielāks.

Šie ierobežojumi neattiecas uz zvejas produktiem, ko ieved no Fēru Salām vai Grenlandes.

5. Personīgam patēriņam paredzēti citi dzīvnieku izcelsmes produkti nelielā daudzumā

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt citus dzīvnieku izcelsmes produktus, piemēram, medu, dzīvas austeres, dzīvas gliemenes un gliemežus, tikai ar nosacījumu, ka

—to izcelsmes valsts ir Fēru Salas vai Grenlande un to kopējais svars nepārsniedz 10 kilogramus uz vienu cilvēku,

—to izcelsmes valsts ir cita valsts (izņemot Fēru Salas vai Grenlandi) un to kopējais svars nepārsniedz 2 kilogramus uz vienu cilvēku.

Eiropas Savienībā nelielā daudzumā drīkst ievest vai uz to sūtīt dzīvnieku izcelsmes produktus, kuri pieder pie vairākām no iepriekš minētajām piecām kategorijām (1.–

5. punkts), ar nosacījumu, ka šie produkti atbilst katrā attiecīgajā punktā skaidrotajiem noteikumiem.

6. Dzīvnieku izcelsmes produkti lielākos daudzumos

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt dzīvnieku izcelsmes produktus lielākos daudzumos, tikai ja tie atbilst komerciālu sūtījumu prasībām, kas ietver:

—sertifikācijas prasības, kā noteikts attiecīgajā oficiālajā ES veterinārajā sertifikātā,

—ievedot ES, preces un atbilstoša dokumentācija tiek uzrādīta ES robežkontroles punktā.

7. Produkti, uz kuriem attiecas atbrīvojums

1.–6. punktā paredzētos noteikumus nepiemēro šādiem produktiem:

—maize, kūkas, cepumi, vafeles un zīmogvafeles, sausiņi, grauzdiņi un tamlīdzīgi grauzdēti izstrādājumi, kas satur mazāk nekā 20 % pārstrādātu piena un olu produktu un ar ko rīkojas, kā noteikts Komisijas Lēmuma 2007/275/EK[162] 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

—konditorejas izstrādājumi un šokolāde (ieskaitot saldumus), kas satur mazāk nekā 50 % pārstrādātu piena un olu produktu un ar ko rīkojas, kā noteikts Komisijas Lēmuma 2007/275/EK 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

—galapatērētājam iepakotas pārtikas piedevas, kas nelielā daudzumā (kopā mazāk nekā 20 %) satur pārstrādātus dzīvnieku izcelsmes produktus (arī glukozamīnu, hondroitīnu vai hitozānu, vai gan hondroitīnu, gan hitozānu), kuri nav gaļas produkti;

—olīvas ar zivju pildījumu,

—makaronu izstrādājumi un nūdeles, kas nav jauktas vai pildītas ar gaļas produktiem, kas satur mazāk nekā 50 % pārstrādātu piena un olu produktu un ar ko rīkojas, kā noteikts Komisijas Lēmuma 2007/275/EK 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

—galapatērētājam iepakotas gatavās zupas un smaržvielas, kas satur mazāk nekā 50 % zivju eļļu, zivju pulveru vai zivju ekstraktu un ar ko rīkojas, kā noteikts Komisijas Lēmuma 2007/275/EK 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā.

---

[162] Komisijas Lēmums 2007/275/EK (2007. gada 17. aprīlis) par dzīvnieku un produktu sarakstiem, kas jāpakļauj pārbaudei robežkontroles punktos saskaņā ar Padomes Direktīvām 91/496/EEK un 97/78/EK (OV L 116, 4.5.2007., 9. lpp.).